

Az erdőtvény 115-ik §-ának hatásáról.

Hazánknak széles határain belül, alig létezik vidék, melynek lakossága nagyobb mértékben foglalatostkodott volna falopással, mint a Borsodmegye éjszak-nyugoti részén az ugynevezett bükkhegységben fekvő községeknek népe.

Ezen dicséretre nem méltó tulajdonság, ugyszólván öröklés útján apáról fiára szállva, az ottani népnek véérébe ment át.

A diósgyöri volt m. kir. erdőhivatal irattárában létezik egy még a mult századból származó okmány, melyben a bükkhegység egyik népes községének lakosai hirhedt fatolvajok gyanánt vannak jellemezve.

Hogy a bükkhegységnek lakossága a falopásnak annyira rabja lett, ez főképen a topographikai fekvésből magyarázható.

A fában szükölködő Tiszavidéke, hol a fa mindig értékes áru volt, közel fekszik a „bükk“-i erdőségekhez. A lopott fa a Tiszavidéken mindig vevőre akadt, és a falopás is ezen módon kereset forrássá vált a bükki paraszt népnél.

A falopás gyakorlatában bámulatos ügyességet és fáradságot nem ismerő tevékenységet képes kifejtteni az ottani nép; a hol ez nem sikerült, a fatolvaj merészen szembeszáll a szolgálatot teljesítő erdőőrrel. — Nem ritkán előfordult azon eset, hogy a meglepett és tetten rajta kapott fatolvaj, merészen az erdőőr puskacsőve elé állott, mellére mutatván, rá kiabált: „lőjj ide ha bátorságod van, de hozzám ne közeledjél, különben pórul jársz.“

Napirenden volt a fatolvajok és erdővédek közti összeütközés, mely gyakran a bünfenyítő pernek tárgyát képezte. A bünfenyítő perben rendesen a szolgálatát teljesítő erdőőr lett elítélve, mert a fatolvaj mellett czimborái — az összes falu lakosai, az erdőőrnek természetes ellenségei — tanuskodtak. Az erdőőr elítélése szolgálatából való elbocsájtását vonván maga

után, igen természetes, hogy ez által a fatolvajok merészsége növekedett, ellenben az erdővédek erélyessége bénított.

A fatolvaj tudván, hogy ha az erdőőr által megsebesítetik, ennek baja meggyülik, melynek következtében szolgálatát is elveszitheti, s így bátran szembe állott az erdővéddel, mert biztos volt abban, hogy az erdővéd végsőig nem viheti a dolgot, hanem makacs és merész ellenállással szemben visszahúzódik.

A feljelentett erdőkárosításoknak letárgyalása, különösen az 1871. évben, t. i. az új törvénykezésnek életbeléptetése óta, inkább a fatolvajok felbátorítására mint elijesztésére szolgált.

A sok formalitással összekötött hosszadalmas eljárás, a kereseteknek gyors letárgyalását gátolta.

Ezen törvénykezési mód mellett a feljelentett erdőkárosítási eseteknek alig egy tizedrésze került tárgyalás alá és a hozott ítéleteknek végrehajtása éveken át nem volt eszközölhető.

Ez volt az erdővédelmi viszonyoknak hűséges képe a Borsodmegye éjszak-nyugoti részében fekvő erdőségekben az erdőtörvény életbeléptetése előtt.

Az erdőtörvény életbeléptetése után a diósgyőri volt m. k. erdőhivatal kezdeményezése folytán, Borsodmegye összes erdőbirtokosai nevében beterjesztettek az illető intéző erdészeti tisztnek a közigazgatási bizottság útján a nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumhoz egy egyetemleges folyamodványt, melyben kellő indokolás mellett az erdőtörvény 115-ik §-ának azon határozatát kérték Borsodmegye területén életbeléptetni, mely szerint mindenki, a ki fát eladásra visz, köteles magát igazolni annak jogos megszerzése iránt.

Ezen kérvény a közigazgatási bizottság által még m. é. augusztus havában pártoló véleménynyel felsőbb helyre beterjesztetvén, f. évi márczius havában jóváhagyólag intéztetett el.

Ennek folytán a soóvári m. k. erdőhivatal, — melynek kezelése alá az új szervezés szerint a diósgyőri m. k. erdőségek időközben kerültek — saját közegei által, különösen a miskolci piacot ellenőriztette.

Ezen intézkedésében az illető rendőri közegek által támogatva, aránylagosan rövid idő alatt azon eredmény éretett el, hogy a nyereségre szánt lopások ezen területen majdnem egészen megszűntek. Azon erdőgondnokságokban, hol azelőtt a nyári hónapokban 30—50 kihágás is fordult elő, jelenleg egy-két eset fedeztetik fel.

A mi az igazolványok életbeléptetése előtt az összes 40 egyénből álló erdőőri személyzettel minden erőmegfeszítés és életkoczkáztatás daczára nem volt elérhető, az a törvénynek néhány szóból álló paragraphusa által éretett el.

Nincs hathatósabb eszköz a nyereségvágyból eredő falopások megakadályozására, mint a lopott fának eladását azáltal lehetetlenné tenni, hogy úgy az eladó, mint a vevő egyaránt büntettetik.

Az erdőtörvény 115. §-ának üdvös hatásáról Borsodmege területén tagadhatlan bizonyítékot nyújt azon körülmény, hogy a miskolci kincstári tűzifa-raktárban ezen törvény határozatának életbeléptetése óta, a megelőző évekhez képest, a tűzifa-elárusítás 45⁰/₀-kal emelkedett. Ezen faraktárban évenként elárusittatik kerek számmal 18.000 méter tűzifa, tehát az elárusítás többlete ezen eredményhez képest évenként 8000 méterre tehető, ezen fatömeg képviselheti azon famennyiséget, mely a Miskolcz városához közelebb fekvő kincstári és magánerdőségekből évenként a fatolvajok által elidegenítettett.

A többször említett §-nak üdvös hatása még más irányban is észlelhető.

A megrögzött fatolvaj nem tudván eladni a lopott fát, kénytelen most már más, becsületes módon keresni mindennapi kenyerét, mire elegendő alkalom nyílik az erdei termények termelésénél és a fogyasztó helyekre való szállításnál.

Tény az, hogy a fatolvajlásról hirhedt kisgyőri községnek lakossága mostanáig nem volt rá birható az erdei termények fuvarozására igen tisztességes fuvarbér mellett sem. Inkább utána járt a falopásnak, ha mellette kevesebbet is keresett, semmint fuvarosnak szegődött volna.

Örömmel tapasztalható azonban, hogy most ezen nép a törvény által kényszerítve, az ugyszólván természetében fekvő s őseitől örökölt fatolvajlási szenvedélylyel felhagyott, s mint az erdei termények fuvarosa, becsületes uton keresi mindennapi kenyerét.

Az erdőtörvénynek erkölcsi hatása abban rejlik, hogy nem csak a kihágót bünteti, hanem annak javulására is hat.

Ismeretlen előttem azon körülmény, hogy hazánk más megyéiben is életbe lett-e léptetve és mily eredménnyel az erdőtörvény 115. §-ának kivételes intézkedése, de Borsodmegye területén nyert tapasztalatok alapján állithatom, hogy ezen paragraphus magában az erdőállomány megvédése tekintetében többet használ, mintha az erdővédi személyzét tizszeres számmal megszorítottatott volna.

Azért hiszem, hogy Borsodmegyében működő valamenynyi erdészeti tiszt osztozik azon nézetemben, hogy azok az erdészeti szakférfiak, kik az erdőtörvény javaslatának kidolgozásánál fáradoztak, és azon honatyák, kik ezen javaslatnak törvénynyé való emelése mellett az országgyűlésen szót emeltek, maradandó nevet biztosítottak maguknak.